

8 oktober 2009, 8:00 uur | FD.nl

Door: Engelenburg, H.

De VVD-fractie in de Tweede Kamer zal vanavond in een spoeddebat met minister Klink van Volksgezondheid een nieuwe betrokkenheid van viroloog Ab Osterhaus met een bedrijf aan de orde stellen.

Osterhaus, directeur van het Nationaal Influenza Centrum (NIZ) in Rotterdam en als zodanig adviseur van de minister over de pandemische Mexicaanse griep, blijkt een belang te houden van 3% in Isconova, een Zweeds bedrijfje dat adjuvans ontwikkelt. Adjuvans zijn stoffen die de antigene werking van een vaccin versterken.

Eind mei van dit jaar zag Klink op advies van de Gezondheidsraad plotseling af van een contract voor een pandemisch vaccin dat medio 2006 was gesloten met Solvay Pharmaceuticals in Weesp. In plaats daarvan adviseerde de Gezondheidsraad een vaccin te kopen van Novartis en GlaxoSmithKline (GSK), een combinatie die in tegenstelling tot Solvay op dat moment, wel een vaccin met adjuvans kan leveren.

Osterhaus bevestigt in een reactie tegen deze krant dat hij een belang 'van 2% tot 3%' heeft in Isconova. 'Maar ik heb die aandelen vanwege de gevoeligheid allang geprobeerd te slijten aan het bedrijf zelf. Bovendien verdien ik er niets aan. Overigens hebben die adjuvans van Isconova niets te maken met het pandemisch vaccin, want het gaat hier om adjuvans voor dieren.'

Navraag in wetenschapskring leert echter dat er geen verschil is tussen adjuvans voor mensen of voor dieren. Halbe Zijlstra, woordvoerder Volksgezondheid voor de VVD in de Tweede Kamer, wil het belang dan ook vanavond aan de orde stellen tijdens het spoeddebat met minister Klink. Aanleiding voor dit debat is Osterhaus' belang in Virologic, een bedrijfje dat voor de farmasector onderzoek verricht naar griepvaccins.

Zijlstra: 'Eerder dit jaar zei Osterhaus dat hij geen aandelen bezat en nu blijkt dat belang in Virologic. Daar komt Isconova nu bij. Dat dat geen belangenverstrengeling is, zal wel, maar we stellen het toch aan de orde.'

Zijlstra zal, net als CDA en PvdA vanavond van Klink openheid van zaken eisen over het aankoopbeleid voor een pandemisch vaccin tegen de Mexicaanse griep. Janneke Schermers, woordvoerder voor de CDA-fractie voor volksgezondheid: 'We gaan de minister vragen hoe het hele traject is verlopen. Verder willen we, met het oog op de betrokkenheid van Ab Osterhaus, erg graag dat de minister aantoon in hoeverre de Gezondheidsraad bij de selectie van een vaccin heeft kunnen komen tot een onafhankelijk advies aan de minister.'

Zowel Halbe Zijlstra als Khadija Arib van de PvdA zullen Klink bovendien vragen om openheid over de aanbesteding van de vaccinorder. Gelet op grote verschillen tussen de aanbesteding van de order door Nederland en door andere landen, willen ze weten of de order openbaar is aanbesteed, welke namen op de shortlist stonden, wat de contractvoorwaarden zijn en wat de prijs is geworden. Ook willen ze weten wat de minister denkt te gaan doen met de vele miljoenen vaccins die naar verwachting overschieten.

Arib wil verder per motie een einde maken aan de situatie dat het NIZ de Gezondheidsraad, en dus ook de minister adviseert. 'Het is veel logischer dat het RIVM dat advies geeft, dat gebeurt in alle landen zo.'

Wat Osterhaus betreft, zal Arib niet zijn ontslag eisen. 'Hij heeft echter de schijn tegen en dat schaadt het aanzien van de wetenschap. We bepleiten daarom de instelling van een openbaar register met alle informatie over onderzoek dat onze wetenschappers verrichten voor de industrie, hun bezoldigingen inclusief.'